

Кредит №4.

Тема №6. Організація і проведення змагань з гандболу.

План:

1. Обладнання і інвентар.
2. Тривалість гри. Гравці. Заміни.
3. Призначення та виконання кидків:
 - бокових;
 - від воріт;
 - вільного;
 - 7-метрового штрафного (пенальті);
 - 9-метрового;
- початкового та після забитого м'яча.

Правило 1 Ігровий майданчик

1:1 Ігровий майданчик (дивися малюнок 1) є прямокутником 40 метрів завдовжки і 20 метрів вширшки, який включає дві площі воріт (дивися 1:4 і 6) і ігрову зону. Довгі обмежувальні лінії називаються бічними лініями, короткі називаються лініями воріт (між стійок воріт) або зовнішніми лініями воріт (по обох сторонах воріт).

Навкруги ігрового майданчика повинна розташовуватися зона безпеки, ширина якої складає не менше 1 метра уздовж бічних ліній і 2 метрів за лінією воріт.

Характеристики ігрового майданчика не можуть бути змінений в процесі гри на користь однієї з команд.

1:2 Ворота (дивися малюнок 2a і 2b) встановлюють по центру кожної зовнішньої лінії воріт. Ворота повинні бути надійно закріплені до підлоги або до стінки позаду них. Внутрішні розміри воріт: висота - 2 метри, ширина 3 метри.

Стійки воріт скріплюють горизонтальною щаблюю. Задня кромка стійок воріт повинна співпадати із зовнішньою кромкою лінії воріт. Стійки воріт і щабля мають квадратний перетин із стороною 8 см. Три поверхні воріт, які можна бачити з боку майданчика, повинні бути забарвлено поперечними смугами в два контрастні кольори, чітко відмінними від кольору майданчика.

Ворота повинні мати сітку, яка кріпиться так, щоб м'яч, кинутий у ворота, звичайно, залишався у воротах.

1:3 Всі лінії на майданчику є складовою частиною зон, які вони обмежують. Лінії воріт між стійками воріт повинні бути 8 см. вширшки (дивися малюнок 2a), тоді як всі інші лінії повинні бути 5 см. вширшки.

Лінії розділення між двома сусідніми зонами можуть бути утворені межею різних кольорів цих зон.

Правило 1

1:4 Перед кожними воротами розташовується площа воріт (дивися малюнок 5). Площа воріт обмежується лінією площі воріт (6-метрова лінія), яка проводиться таким чином:

a) безпосередньо напроти воріт проводиться лінія завдовжки 3 метри паралельно лінії воріт на відстані 6 метрів від неї (вимірювання проводяться від зовнішньої кромки лінії воріт до зовнішньої кромки лінії площі воріт);

b) 3-метрову лінію сполучають із зовнішньою лінією воріт дві четверті кола кожні радіусом 6 метрів (вимірювання проводяться від внутрішнього кута зовнішньої сторони стійок воріт); (дивися малюнок 1 і 2a).

1:5 Лінія вільних кидків (9-метрова лінія) є пунктирною лінією і проводиться на відстані 3-х метрів від зовнішньої сторони лінії площі воріт. Розміри сегментів лінії, як і відстань між сегментами складають 15 см. (дивися малюнок 1).

1:6 7-метрова лінія - лінія завдовжки 1 метр, проведена безпосередньо напроти воріт, паралельно лінії воріт на відстані 7 метрів від неї (вимірювання проводяться від зовнішньої кромки лінії воріт до зовнішньої кромки 7-метрової лінії); (дивися малюнок 1).

Лінія обмеження воротаря (4-метрова лінія) - це лінія 15 см. завдовжки, проведена безпосередньо напроти воріт, паралельно лінії воріт на відстані 4-х метрів від неї (вимірювання проводяться від зовнішньої кромки лінії воріт до зовнішньої кромки 4-метрової лінії); (дивися малюнок 1).

Центральна лінія сполучає середини двох бічних ліній (дивися малюнок 1 і 3).

Лінія заміни (частина бічної лінії) для кожної команди включає ділянку бічної лінії від центральної лінії до крапки, розташованої на відстані 4,5 метри від центральної лінії. Лінія заміни закінчується лінією, яка проводиться паралельно центральній лінії на 15 см всередину від бічної лінії і на 15 см із зовнішньої її сторони (дивися малюнок 1 і 3).

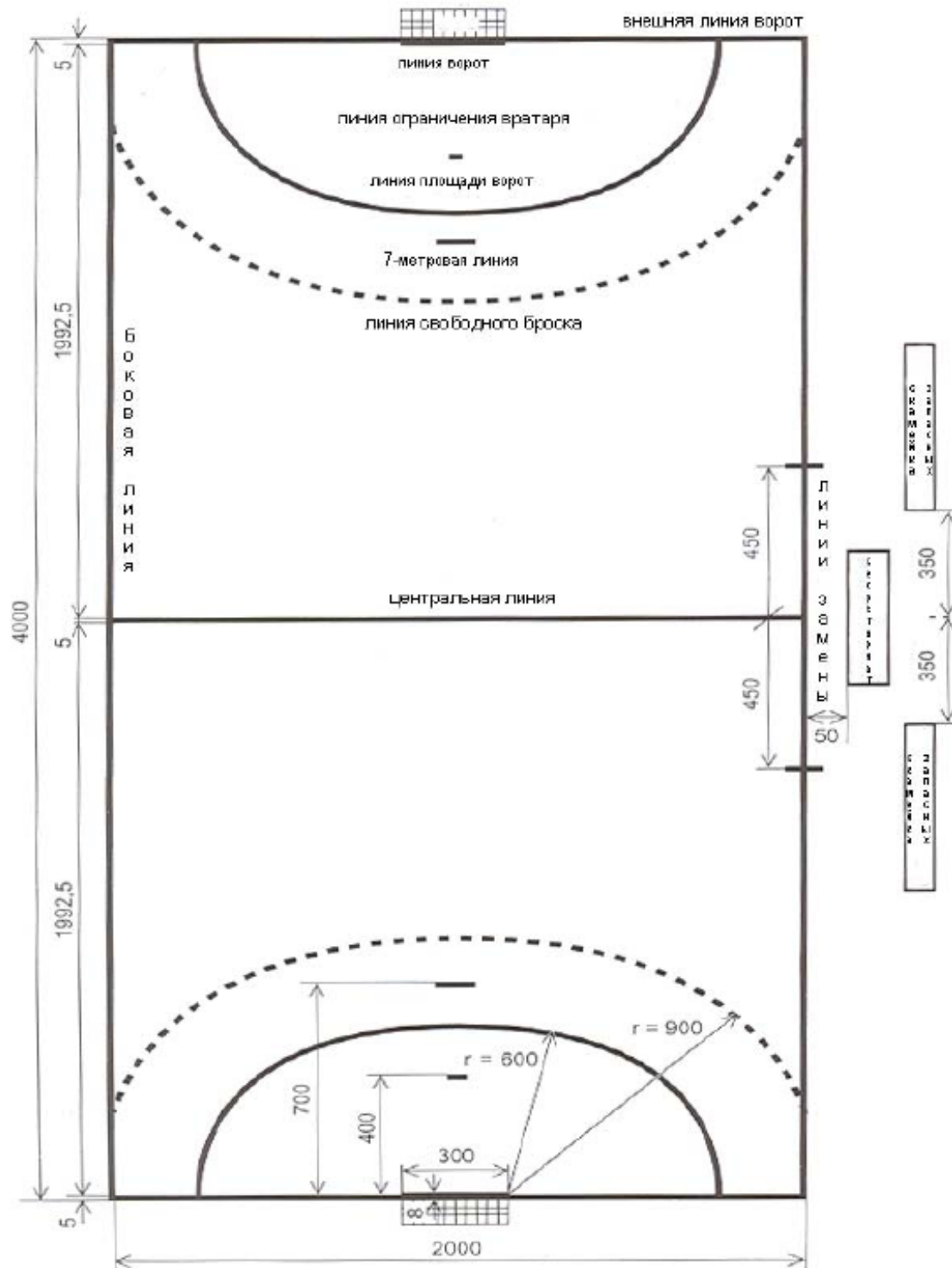
Зауваження:

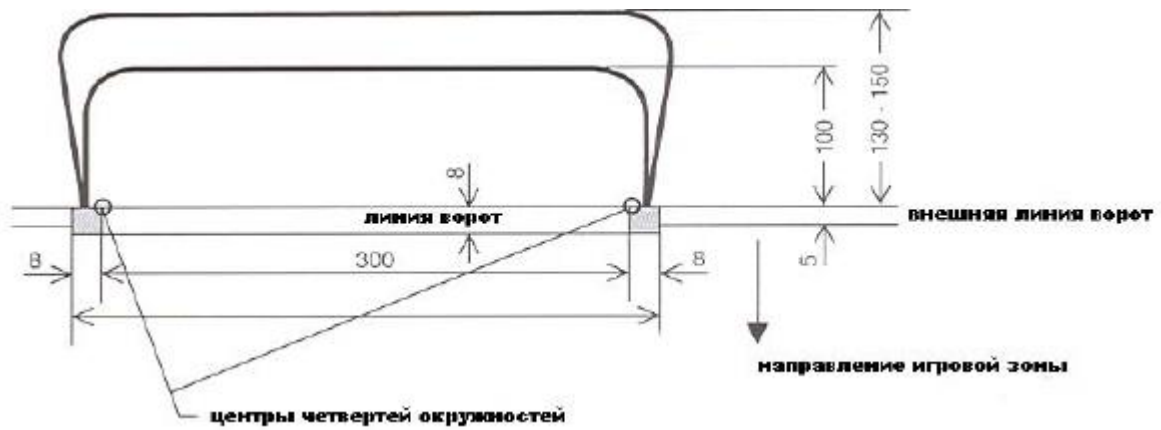
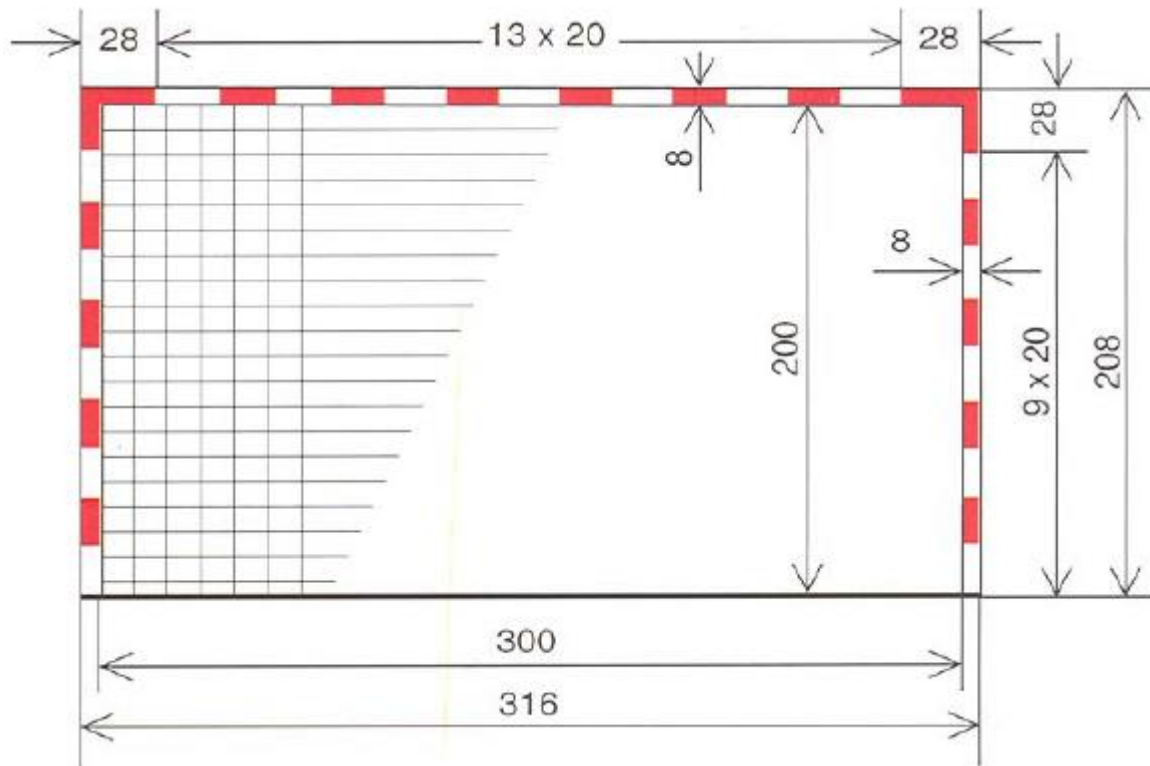
Більш докладні технічні вимоги, що пред'являються до ігрового майданчика і воріт, можна знайти в Керівництві по ігровому майданчику і воротам із сторінки 95.

Правило 1

Малюнок 1: Ігровий майданчик

Ігровий майданчик: дивися також мал. 5 (стор. 99).(Розміри дані в см).

Правило 1

Рисунок 2b: Ворота – вид сбоку

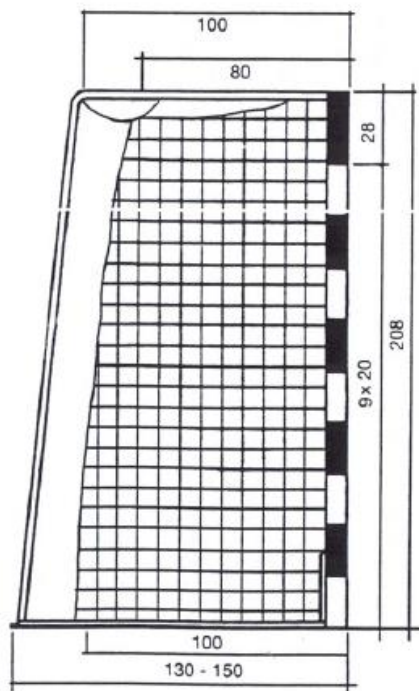
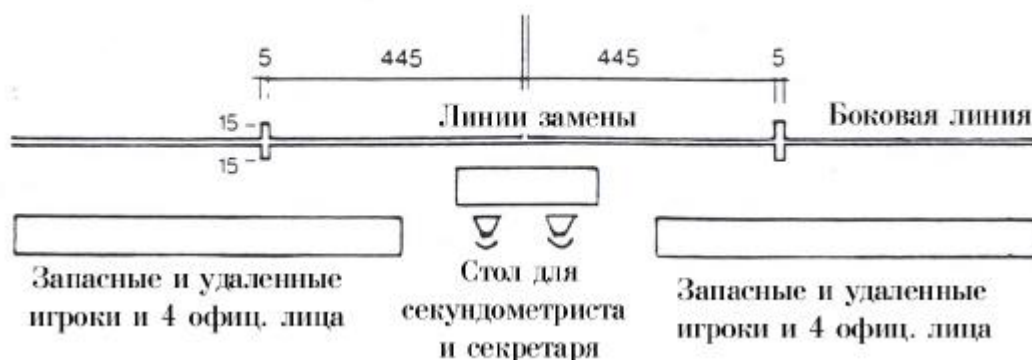

Рисунок 3: Линии и площадь замены

Стіл секундометриста і секретаря і лавки запасних розташовані так, щоб секундометрист / секретар могли бачити лінії заміни. Стіл повинен бути розташований ближче до бічної лінії ніж лавки запасних, але не ближче 50 см. від неї.

Правило 2

Ігровий час

Фінальний сигнал і Тайм-аут

Ігровий час

2:1 Основний час гри для всіх команд з гравцями у віці від 16 років і старше складає два тайми по 30 хвилин. Час перерви між таймами складає 10 хвилин.

Основний час гри для дитячих команд у віці 12-16 років складає 2 x 25 хвилин, для дитячих команд у віці 8-12 років складає 2 x 20 хвилин. В обох випадках час перерви між таймами звичайно складає 10 хвилин.

2:2 Додатковий час гри призначається після п'ятихвилинної перерви, якщо після основного часу гра закінчилася внічию і необхідно виявити переможця.Dodatkoviy час включає два тайми по 5 хвилин з одноквилинною перервою між ними.

Якщо ж після першого додаткового часу знов не буде виявлений переможець, то після п'ятихвилинної перерви призначається другий додатковий час. Цей додатковий час також включає два тайми по 5 хвилин з однохвилинною перервою.

Якщо ж і в цьому випадку гра закінчилася внічию, то переможець визначається відповідно до регламенту даних змагань. Якщо ж для визначення переможця необхідно буде використовувати 7-метрові кидки, то ця процедура повинна бути наступною.

Коментар:

Якщо використовуються 7-метрові кидки при нічийному рахунку, то видалені, дискваліфіковані і виключені гравці не мають права брати участь до кінця гри. Кожна команда призначає по 5 гравців. Ці гравці мають право виконати по одному кидку по черзі з гравцями суперника. При цьому в команді не вимагається встановлювати наперед почергову виконання кидків гравцями. Воротарі команд можуть вільно мінятися і допускається заміна воротаря гравцем, який має право брати участь в грі. Гравці можуть брати участь як у виконанні 7-метрового кидка, так і як воротар.

Правило 2

Вибір воріт проводять судді. Судді також визначають команду, яка виконуватиме кидок першої або другої за допомогою жеребкування. Дана черговість зберігається і для подальших кидків, навіть якщо після першої серії не буде виявлений переможець.

В цьому випадку кожна команда знову призначає по п'ять гравців для виконання кидків. Допускається використовувати всіх гравців або деяких з тих, які брали участь в першій серії. Методика призначення по п'ять гравців для виконання кидків використовується до моменту визначення переможця. Проте, тепер для визначення переможця достатньо різниці в один гол після кожної серії по одному кидку.

Якщо в цей період гравці допускають грубу або повторюється неспортивну поведінку, то вони підлягають дискваліфікації (16:13). Якщо цей гравець входить до складу п'яти гравців, які виконуватимуть 7-метрові кидки, то його замінюють на іншого гравця даної команди.

Фінальний сигнал

2:3 Ігровий час починається по свистку судді в полі на початковий початковий кидок. Воно закінчується по фінальному сигналу, який спрацьовує автоматично по інформаційному лічильнику часу або по сигналу секундометриста. У разі відсутності такого сигналу, суддя подає свисток на закінчення часу гри самостійно (17:9).

Коментар:

У разі відсутності інформаційного лічильника часу з автоматичною фінальною сиреною, секундометрист використовує настільний годинник або секундомір і сам подає фінальний сигнал (18:2, 2-й абзац).

Правило 2

2:4 Якщо мало місце порушення правил або неспортивна поведінка до або під час фінального сигналу (на закінчення тайму або гри, аналогічно і при додатковому часі), то покарання повинні бути і після сигналу, також якщо призначений вільний кидок (згідно Правилу 13:1) або 7-метровий кидок не був виконаний до фінального сигналу.

Аналогічно, кидок необхідно повторити, якщо фінальний сигнал (на закінчення тайму або гри, також і при додатковому часі) прозвучав під час виконання вільного або 7-метрового кидка, або коли м'яч знаходився вже в повітрі.

В обох випадках судді закінчують гру тільки після того, як вільний або 7-метровий кидок буде виконаний (або повторений), і його результат буде встановлений.

2:5 При виконанні вільних кидків (або при їх повторі) відповідно до Правил 2:4, мають місце спеціальні обмеження для розміщення гравців і їх заміні. На відміну від звичайної ситуації, описаної в Правилі 4:4, дозволена заміна одного гравця і лише команді, що виконує кидок. Гравці, що порушили дану вимогу, підлягають покаранню згідно Правилу 4:5, 1-й абзац. Окрім цього, всі гравці команди, що виконує кидок, повинні знаходитися не ближче за 3 метри від гравця, що виконує кидок, і за межами лінії вільних кидків суперника (13:7, 15:6; дивися також Методичні рекомендації № 1).

Розташування гравців захисту описано в Правилі 13:8.

2:6 Гравці або офіційні особи підлягають персональному покаранню за порушення правил або неспортивну поведінку, які мали місце при виконанні вільного або 7-метрового кидка, що детально висловлено в Правилі 2:4-5. Проте, за порушення, які мають місце під час виконання таких кидків, не може бути призначений вільний кидок в протилежному напрямі.

Правило 2

2:7 Якщо судді констатують, що секундометрист подав фінальний сигнал (на закінчення тайму або гри) дуже рано, то вони зобов'язані залишити гравців на майданчику і дограти час, що залишився.

Команда, яка володіла м'ячем, коли прозвучав передчасний сигнал, зберігає право володіння м'ячем при відновленні гри. Якщо м'яч не був в грі, то гра поновлюється кидком відповідно до перерваної ситуації. Якщо ж м'яч був в грі, то гра поновлюється вільним кидком відповідно до Правил 13:4a-b.

Якщо перший тайм гри (або тайм додаткового часу) продовжувався довше встановленого часу, то другий тайм повинен бути скорочений на відповідний час. Якщо ж другий тайм гри (або тайм додаткового часу) продовжувався довше, то судді в цьому випадку не вносять яких-небудь змін.

Тайм-аут

2:8 Тайм-аут є обов'язковим, при:

- a) 2-хвилинному видаленні, дискваліфікації або виключенні;
- b) наданні командного Тайм-ауту;
- c) свистку секундометриста або технічного делегата;
- d) обговоренні суддями ситуації, що створилася, відповідно до Правил 17:7.

Тайм-аут також надається в певних інших ситуаціях, залежно від умов, що створилися (дивися Методичні рекомендації № 2).

Порушення під час Тайм-ауту повинні мати такі ж наслідки, як і в ігровий час (16:13, 1-й абзац).

Правило 2

2:9 У принципі, судді вирішують, коли зупиняти час і надавати тайм-аут. Секундометрист зупиняє ігровий час, коли судді подають три короткі свистки, супроводжуючи їх жестом № 16.

Проте, коли тайм-аут є обов'язковим, після свистка секундометриста або технічного делегата (2:8 b-c), секундометрист зобов'язаний зупинити годинник негайно зразу ж по свистку без втручання суддів.

Свисток на відновлення гри після тайм-ауту є обов'язковим (15:5 b).

Коментарі:

По свистку секундометриста / технічного делегата гра повинна бути зупинений. Навіть якщо судді (гравці) зразу ж не зрозуміли, що гра зупинена, будь-які події на майданчику після свистка вважаються недійсними. Це означає, що якщо навіть покинутий м'яч у ворота після свистка від столика, то гол не повинен бути зарахований. Відповідно і рішення суддів призначити 7-метровий кидок, вільний кидок, кидок через бічну лінію, початковий кидок або кидок воротаря є також недійсними. Гра поновлюється відповідно до ситуації на майданчику, який мав місце у момент сигналу секундометриста / технічного делегата. (Необхідно пам'ятати, що типовими випадками переривання гри по свистку від столика є запит на командний Тайм-аут і порушення заміни).

Проте, всі персональні покарання, які мали місце в період між свистком від столика і моментом зупинки гри суддями, залишаються в силі. Це правило діє незалежно від типу порушення і строгості покарання.

2:10 Кожна команда має право на отримання хвилинного командного тайм-ауту поодиноці в кожному таймі основного часу гри, але не в додатковий час (Методичні рекомендації № 3).

Правило 3

М'яч

3:1 М'яч виготовляється з шкіри або з синтетичного матеріалу. Він повинен бути круглим. Оболонка не повинна бути слизькою і блискучою (17:3).

3:2 Розміри м'яча, тобто його коло і вага, для різних вікових категорій команд повинні бути наступними:

- 58-60 см і 425-475 г (Розмір 3 ІГФ) для чоловічих і юнацьких команд (старше 16 років);

54-56 см і 325-375 г (Розмір 2 ІГФ) для жіночих команд, команд дівчат (старше 14 років) і команд хлопців (від 12 до 16 років);

- 50-52 см і 290-330 г (Розмір 1 ІГФ) для команд дівчаток (від 8 до 14 років) і хлопчиків (від 8 до 12 років).

Коментарі:

Технічні вимоги для м'ячів, що використовуються у всіх офіційних міжнародних і континентальних змаганнях, містяться в Регламенті ІГФ по м'ячах.

Розмір і вага м'ячів, що використовуються для Міні-гандболу, не регламентуються в звичайних правилах гри.

3:3 На кожну гру повинне бути наданий, принаймні, два м'ячі. Запасні м'ячі повинні знаходитися безпосередньо у столу секундометриста протягом всієї гри. М'ячі повинні відповідати вимогам Правил 3:1-2.

3:4 Судді вирішують, коли необхідно буде використовувати запасний м'яч. В цих випадках судді повинні ввести в гру запасний м'яч щонайшвидше, щоб зменшити час перерви і уникнути тайм-ауту.

Правило 4

Команда, Запасні гравці, Ігрова форма. Команда

4:1 Команда складається з 14 гравців.

Не більше 7 гравців одночасно можуть знаходитися на ігровому майданчику. Решта гравців є запасними.

Протягом всього часу ігри команда повинна мати на майданчику одного з гравців як воротар. Гравець, який є воротарем, може у будь-який час стати польовим гравцем. Аналогічно і польовий гравець може у будь-який час стати воротарем (дивися, проте, Правила 4:4 і 4:7).

На початку гри команда повинна мати не менше 5 гравців на ігровому майданчику.

Кількість гравців команди може бути збільшений до 14 в будь-кому момент протягом гри, включаючи і додатковий час.

Гра може бути продовжений, якщо навіть число гравців команди на ігровому майданчику стає менше 5. Тільки судді можуть ухвалити рішення, де і коли гра повинна буде остаточно зупинена (17:12).

4:2 Протягом всієї гри в команді може бути не більше 4 офіційних осіб. Ці офіційні особи не можуть бути замінені протягом всієї гри. Один з них повинен бути заявлений як «офіційний представник команди». Тільки він має право звертатися до секундометриста / секретарю і, можливо, до суддів (дивися, проте, Методичні рекомендації № 3: командний тайм-аут).

В основному, офіційним особам команди не дозволяється виходити на ігровий майданчик під час гри. Порушення цього правила розглядаються як неспортивна поведінка (дивися 8:4, 16:1c, 16:3d і 16:6a). Гра поновлюється виконанням вільного кидка командою суперника (13: 1a-b; дивися, проте, Методичні рекомендації № 9).

«Офіційний представник команди» несе відповідальність, щоб під час гри на лавці запасних не було нікого окрім записаних в протоколі матчу (максимум 4) офіційних осіб команди і гравців, які мають право брати участь в грі (дивися 4:3). За порушення цього правила «офіційний представник команди» підлягає прогресивному покаранню (16:1c, 16:3d і 16:6a).

Правило 4

4:3 Гравець або офіційна особа команди має право брати участь в грі, якщо його прізвище внесено в протокол матчу, і він присутній перед початком матчу.

Гравці і офіційні особи команди, які прибутки після початку матчу, повинні отримати дозвіл на участь у секретаря або секундометриста, і їх прізвища повинні бути внесені в протокол.

Гравець, що має право грати, у принципі, може у будь-який час вийти на ігровий майданчик через лінію власної зони заміни (дивися, проте, 4:4 і 4:6).

«Офіційний представник команди» несе відповідальність, щоб на ігровий майданчик виходили тільки гравці, що мають право грати. Випадки порушення цієї вимоги розглядаються як неспортивна поведінка «офіційного представника команди» (13:1a-b, 16:1c, 16:3d і 16:6a; дивися, проте, Методичні рекомендації № 9).

Запасні гравці

4:4 Запасні гравці можуть багато разів і у будь-який час виходити на ігровий майданчик (дивися, проте, Правило 2:5) без дозволу секундометриста / секретаря, як тільки замінювані гравці покинуть ігровий майданчик (4:5).

Замінювані гравці повинні завжди виходити на ігровий майданчик і покидати її тільки через лінію власної зони заміни (4:5). Ці вимоги також відносяться і до заміни воротарів (дивися також 4:7 і 14:10).

Правила заміни діють також і при тайм-ауті (за винятком командного тайм-ауту).

Правило 4

Коментарі:

Наявність "лінії заміни" дисциплінує процес заміни. Але при цьому не слід карати в ситуаціях, коли гравець заступає за бічну лінію або зовнішню лінію воріт в нешкідливій ситуації, не одержуючи при цьому ніякої переваги. Наприклад, щоб узяти воду або серветку з лавки запасних за межами лінії заміни, або коли видалений гравець виходить з ігрового майданчика, перетинаючи бічну лінію проти лавки запасних, але за межами лінії заміни. Незаконне використання зони за межами ігрового майданчика окремо розглядається в Правилі 7:10.

4:5 Гравець, що припустився порушення правил заміни, віддаляється на 2 хвилини. Якщо більше одного гравця однієї команди порушують правила заміни в одній ситуації, то тільки перший гравець, що припустився порушення, повинен бути покараний.

Гра поновлюється вільним кидком командою суперника (13:1a-b; дивися, проте, Методичні рекомендації № 9).

4:6 Якщо додатковий гравець вийшов на ігровий майданчик без заміни, або якщо гравець протизаконно втручається в ігрову ситуацію із зони запасних, то він повинен бути видалений на 2 хвилини. Команда на ігровому майданчику протягом наступних 2-х хвилин скорочується на одного гравця (незалежно тому, що вийшов на майданчик додатковий гравець повинен буде покинути ігровий майданчик).

Якщо видалений гравець вийшов на ігровий майданчик до закінчення часу 2-хвилинного видалення, то він повинен бути видалений додатково на 2 хвилини. При цьому, окрім видаленого гравця, команда скорочується ще на одного гравця протягом часу, який залишався у видаленого гравця до виходу на ігровий майданчик після першого видалення.

В обох випадках гра поновлюється вільним кидком команди суперника (13:1a-b; дивися, проте, Методичні рекомендації № 9).

Правило 4

Ігрова форма

4:7 Всі польові гравці команди повинні мати єдину ігрову форму. Комбінація кольорів і дизайн форми двох команд повинен чітко відрізнятися один від одного. Всі гравці, які виконують функцію воротаря, повинні мати однакову за кольором форму, колір якої чітко відрізняється від кольору форми польових гравців обох команд і воротаря(ій) команди суперника (17:3).

4:8 Гравці повинні мати номери принаймні 20 см висотою на спині футболки і принаймні 10 см попереду. Номер, що використовується, повинні бути від 1 до 20. Гравці, які виконують обов'язки як польового гравця, так і воротаря, повинні мати один і той же номер.

Колір номерів повинен чітко відрізнятися від кольорів і дизайну футболки. 4:9 Гравців повинні бути озуті в спортивне взуття.

Не дозволяється використовувати предмети, які могли б бути небезпечними для гравців. Наприклад, до них відносяться захист для голови, маски для особи, браслети, наручні годинники, кільця, видимі пирсинги, намиста і ланцюжки, сережки, окуляри без захисту або в жорсткій оправі або будь-які інші предмети, які можуть бути небезпечними (17:3). Можна припуститися носіння плоских кілець, маленьких сережок, видимих пирсингов, якщо вони закриті таким чином, що більше не представлятимуть небезпеки для інших гравців. Також допускається носіння м'якої пов'язки на голові з синтетичного матеріалу.

Гравці, які не виконують ці вимоги, до гри не допускаються, поки не усунуть вказані недоліки.

Правило 4

4:10 Якщо має місце кровотеча у гравця або наявність крові на його тілі або формі, то цей гравець повинен самостійно і негайно покинути ігровий майданчик (згідно правилам заміни), щоб зупинити кровотечу, обробити рану, видалити кров з тіла або форми. Гравець не має права повертатися на ігровий майданчик, поки не будуть виконані ці вимоги.

Якщо ж гравець намагається не виконати рішення суддів відповідно до висловлених вимог, то його поведінка вважається неспортивною (8:4, 16:1c і 16:3c).

4:11 Якщо має місце травма гравця, то судді можуть дозволити (використовуючи жести №16 і 17) двом особам, які мають право брати участь в грі (дивися 4:3), вийти на ігровий майданчик під час тайм-ауту з метою надання допомоги травмованому гравцю своєї команди.

Якщо ж на ігровий майданчик вийдуть додаткові особи після того, як два представники команди вже вийшли на ігровий майданчик, то вони повинні бути покарані за порушення правила виходу на ігровий майданчик. Якщо це гравці, то вони підлягають покаранню відповідно до Правил 4:6 і 16:3a, якщо це офіційні особи, то вони підлягають покаранню відповідно до Правил 4:2, 16:1c, 16:3d і 16:6a. Якщо представники команди, яким було дозволене вийти на ігровий майданчик, замість того, щоб надавати допомогу травмованому гравцю, консультують гравців, наближаються до суперників, суддів і т.д., то вони повинні бути негайно покарані за неспортивну поведінку (16:1c, 16:3c-ди 16:6a).

Правило 5

Воротар

Воротарю *дозволяється*:

5:1 торкатися м'яча будь-якою частиною тіла в процесі захисту в межах площі воріт;

5:2 пересуватися з м'ячем в межах площі воріт без дотримання обмежень для польових гравців (7:2-4, 7:7); проте, воротарю не дозволяється затримувати виконання кидка воротаря (6:4-5, 12:2 і 15:5b);

5:3 покидати площу воріт без м'яча і брати участь в грі в ігровій зоні; при цьому воротар підкоряється загальним правилам для гравців в ігровій зоні;

Вважається, що воротар покинув площу воріт, як тільки він будь-якою частиною тіла торкнеться майданчика за межами лінії площі воріт;

5:4 покидати площу воріт з м'ячем і знову грати їм в ігровій зоні, якщо він не контролював м'яч.

Воротарю *не дозволяється*:

5:5 піддавати небезпеки суперника в процесі захисту воріт (8:2, 8:5);

5:6 покидати площу воріт з м'ячем, що знаходиться під його контролем; при порушенні цієї вимоги призначається вільний кидок (згідно 6:1, 13:1a і 15:7, 3-й абзац), якщо судді вже подали свисток на виконання кидка воротаря; інакше кидок воротаря слід просто повторити (15:7, 2-й абзац); проте, дивися трактування правила переваги згідно 15:7, якщо воротар втрачає м'яч за межами площі воріт, після того, як він перетнув лінію площі воріт з м'ячем в руках;

5:7 торкатися м'яча, знаходячись в межах площі воріт, якщо м'яч лежить в ігровій зоні або котиться по ній за межами площі воріт (6:1, 13:1a);

Правило 5

- 5:8 брати м'яч, знаходячись в межах площі воріт, якщо він лежить або котиться по підлозі за межами площі воріт (6:1, 13:1a);
- 5:9 повертатися з м'ячем в площу воріт з ігрової зони (6:1, 13: 1a);
- 5:10 торкатися м'яча стопою або ногою нижче за коліно, коли він лежить на підлозі в межах площі воріт або рухається у напрямі ігрової зони (13:1a);
- 5:11 перетинати лінію обмеження воротаря (4-метрова лінія) або її продовження по обидві сторони, поки м'яч не покинув руку суперника, що виконує 7-метровий кидок (14:9).

Коментар:

Поки одна стопа воротаря знаходиться на підлозі на лінії обмеження або перед нею (4-метрова лінія), йому дозволяється переносити іншу стопу або будь-яку частину свого тіла по повітрю над цією лінією і за її межі.

Правило 6

Площа воріт

- 6:1 Тільки воротарю дозволяється знаходитися в площі воріт (дивися, проте, 6:3). Вважається, що польовий гравець заступив в площу комір, яка включає і лінію площі воріт, якщо він торкається її будь-якою частиною свого тіла.
- 6:2 Якщо польовий гравець заступає в площу комір, то повинно бути ухвалений наступні рішення:
- a) кидок воротаря, якщо польовий гравець команди нападу з м'ячем заступив в площу комір, або якщо гравець без м'яча заступив в площу воріт і тим самим створив собі перевагу (12:1);
 - b) вільний кидок, якщо польовий гравець команди захисту заступив в площу воріт і тим самим створив собі перевагу, але не зірвав голу атаку (13:1b; Дивися також Методичні рекомендації №5:1);
 - c) 7-метровий кидок, якщо польовий гравець команди захисту заступив в площу воріт і завдяки цьому зірвав явну можливість узяття воріт (14:1a).
- 6:3 Використовування площі воріт не карається, якщо:
- a) гравець заступає в площу комір після передачі м'яча, і це не приводить до втрати переваги для суперника;
 - b) гравець однієї з команд без м'яча заступає в площу воріт і не одержує перевагу;
- 6:4 М'яч вважається "поза грою", якщо воротар контролює його своїми руками в площі власних воріт (12:1). М'яч повинен бути повернений в гру кидком воротаря (12:2).

Правило 6

- 6:5 М'яч залишається в грі, поки він котиться по підлозі в межах площі воріт. Він належатиме команді воротаря, як тільки воротар зможе торкнутися його. Воротар може підняти його, після чого м'яч вважається поза грою, і потім повернути його в гру згідно 6:4 і 12:1-2 (дивися, проте, 6:7b). Якщо до м'яча, що котиться, торкнеться гравець команди воротаря, то призначається вільний кидок (13:1a, дивися, проте, 14:1a у зв'язку з Методичними рекомендаціями № 8с), якщо ж до м'яча торкнеться гравець суперника, то гра буде продовжена кидком воротаря (12:1 (iii)).

М'яч знаходиться поза грою, якщо він лежить на підлозі в площі воріт (12:1 (ii)). Він належить команді воротаря і лише воротар має право торкатися його. Воротар

повинен повернути м'яч в гру згідно 6:4 і 12:2 (дивися, проте, 6:7b). Кидок воротаря також виконується, якщо до м'яча торкнувся будь-який інший гравець тієї або іншої команди (12:1, 2-й абзац, 13:3).

Дозволяється торкатися м'яча, якщо він знаходиться в повітрі над площею воріт.

6:6 Гру повинна бути продовжено (кидком воротаря відповідно до 6:4-5), якщо гравець команди, що захищається, в процесі захисту торкається м'яча, який потім ловить воротар, або якщо м'яч залишається лежати в площі воріт.

6:7 Якщо гравець відіграє м'яч в площу власних воріт, то рішення повинні бути наступні:

- a) гол, якщо м'яч потрапляє у ворота;
- b) вільний кидок, якщо м'яч залишається лежати в площі воріт, або якщо воротар торкається м'яча і він не потрапляє у ворота (13:1a-b);
- c) кидок через бічну лінію, якщо м'яч виходить за межі зовнішньої лінії воріт (11:1);
- d) гра продовжується, якщо м'яч перетнув площу воріт і повернувся назад в ігрову зону, при цьому воротар не торкався його.

6:8 М'яч, що повернувся в ігрову зону з площі воріт, залишається в грі.

Правило 7

Гра м'ячем, Пасивна гра.

Гра м'ячем

Дозволяється:

кидати, ловити, зупиняти, штовхати або ударяти м'яч, використовуючи долоні (відкриті або закриті), руки, голову, корпус, стегна і коліна;

7:2 тримати м'яч максимально 3 секунди, навіть якщо він лежить на підлозі (13:1a);

7:3 робити максимально 3 кроки з м'ячем (13:1a); один крок вважається зробленим, якщо:

- a) гравець, що стоїть обома ногами на підлозі, відриває одну ступню від підлоги і знов ставить її на підлогу, або пересуває одну ступню з одного місця на інше;
- b) гравець, торкаючись підлоги тільки однією ступнею, ловить м'яч, а потім торкається підлоги іншою ступнею;
- c) гравець після стрибка торкається підлоги тільки однією ступнею, потім зробив стрибок на тій же ступні або торкнувся підлоги іншою ступнею;
- d) гравець після стрибка торкається підлоги обома ступнями одночасно і після цього відриває одну ступню і знову ставить її на підлогу, або пересуває одну ступню з одного місця на інше.

Коментар:

Вважається тільки один крок, якщо одну ступню пересунути з одного місця на інше, а потім іншу ступню підтягти до неї.

Правило 7

7:4 в статичному положенні або в русі:

- a) ударити м'яч об підлогу один раз і знову піймати його однією або двома руками;
- b) багато разів ударяти м'яч об підлогу однією рукою (дриблінг), а потім піймати або підняти його знову однією або двома руками;

с) Котити м'яч по підлозі, багато разів торкаючись його однією рукою, а потім піймати або підняти його знову однією або двома руками.

Як тільки м'яч після цього буде спійманий однією або двома руками, то необхідно буде зіграти їм протягом трьох секунд або після не більше трьох кроків (13:1a).

Ведення або дриблінг починається з того моменту, коли гравець торкається м'яча будь-якою частиною тіла і направляє його до підлоги.

Після того, як м'яч торкнувся іншого гравця або комір, гравцю знов дозволяється піймати м'яч або зробити ведення і знов піймати його (дивися, проте, 14:6).

7:5 перекладати м'яч з однієї руки в іншу;

7:6 грати м'ячем, стоячи на колінах, сидючи або лежачи на підлозі; це означає, що можна виконати і кидки з такого положення (наприклад, вільний кидок), але при цьому треба пам'ятати, що, згідно Правилу 15:1, частина стопи однієї ноги повинна знаходитися на підлозі.

Не дозволяється:

після того, як м'яч узятий під контроль, торкатися м'яча більше одного разу, перш ніж він торкнеться підлоги, іншого гравця або комір (13:1a); проте торкання більше одного разу не карається, якщо гравець не зміг відразу узяти м'яч під контроль при спробі піймати або зупинити його;

торкатися м'яча ступень, ногою нижче коліна, за винятком випадку, коли м'яч кинутий суперником в ногу гравця (13:1a-b);

7:9 Гра продовжується, якщо м'яч торкнувся судді на ігровому майданчику.

Правило 7

Виходити гравцю з м'ячем за межі ігрового майданчика однією або двома ногами (поки м'яч ще залишається в межах ігрового майданчика), наприклад, при відході від гравця захисту. В цьому випадку призначається вільний кидок на користь команди захисту (13:1a).

Якщо ж гравець команди, що володіє м'ячем, використовує зону за межами ігрового майданчика без м'яча, то судді жестом повинні примусити даного гравця повернутися на ігровий майданчик. Якщо ж гравець не виконує вимогу судді, або ж він повторює дане порушення через деякий час, то призначається вільний кидок для суперника (13:1a) без яких або попереджень. Персональні покарання в цьому випадку не застосовуються згідно Правилам 8 і 16.

Пасивна гра

7:11 Команді не дозволяється утримувати м'яч без видимих спроб атакувати або виконати кидок по воротах. Аналогічно, команді не дозволяється багато разів затягувати виконання початкового кидка, вільного кидка, кидка через бічну лінію або кидка воротаря (дивися Методичні рекомендації № 4). Це розцінюється як пасивна гра, і команда, що володіє м'ячем, карається вільним кидком, якщо вона не припиняє пасивну гру (13:1a).

Вільний кидок виконується з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри.

7:12 Якщо має місце тенденція до пасивної гри, то використовується попереджувальний жест (жест № 18). Тим самим команді, що володіє м'ячем, надається можливість змінити методи ведення атаки і уникнути втрати м'яча. Якщо атакуючі дії не змінилися після попереджувального жесту і немає кидка по воротах, то призначається вільний кидок проти команди, яка володіє м'ячем (дивися Методичні рекомендації № 4).

В певних ситуаціях судді можуть призначити вільний кидок проти команди, що володіє м'ячем, і без використання попереджувального жесту, наприклад, коли гравець умисно відмовляється від спроби використовувати явну можливість узяття воріт.

Правило 8

Порушення і Неспортивна поведінка

Дозволяється:

- 8:1 а) використовувати руки і грона рук для блоку або оволодіння м'ячем;
- б) використовувати відкриту долоню для відбору м'яча у суперника з будь-якої сторони;
- с) використовувати корпус для заслону супернику, навіть якщо він не володіє м'ячем;
- д) вступати у фізичний контакт з суперником спереду і торкатися його руками для контролю за його пересуваннями.

Не дозволяється:

- 8:2 а) виривати або вибивати м'яч з рук суперника;
- б) блокувати або відштовхувати суперника долонями, руками або ногами;
- с) затримувати або тримати (за корпус або за форму), штовхати, набігати і настрибувати на суперника;
- д) піддавати суперника небезпеці (з м'ячем або без м'яча).

8:3 Порушення Правила 8:2 можуть мати місце в боротьбі за м'яч; проте, порушення в основному або виключно направлені проти суперника, а не на м'яч, повинні каратися "прогресивно".

Це означає, що окрім вільного або 7-метрового кидка повинне бути і персональне покарання, яке починається з попередження (16:1b) з тенденцією зростання ступеня покарань таких як видалення (16:3b) і дискваліфікація (16:6f).

(Неспортивна поведінка також підлягає прогресивному покаранню відповідно до 16:1c, 16:3c і 16:6f).

Проте, як вказано в Коментарях Правила 16:3, судді мають право за певні порушення зразу ж видалити на 2 хвилини, навіть якщо гравець ще не мав попередження.

Правило 8

8:4 Фізичні і словесні образи, несумісні з духом спортивного суперництва, розглядаються як неспортивна поведінка (наприклад, дивися Методичні рекомендації № 5). Це відноситься до гравців і офіційних осіб як на ігровому майданчику, так і за її межами. Прогресивне покарання застосовується також і у разі неспортивної поведінки (16:1c, 16:3c- d і 16:6a).

8:5 Гравця, який піддає небезпеці здоров'я атакуючого суперника, повинен бути дискваліфіковано (16:6b), зокрема, якщо він:

- а) збоку або ззаду б'є або зволікає назад руку гравця, якої він виконує кидок по воротах або передає м'яч;
- б) робить будь-які дії, які супроводяться ударами суперника по голові або в область ший;
- с) умисно ударяє по корпусу суперника ногою або коліном, або використовує будь-які інші удари, у тому числі і підніжку;

- d) штовхає суперника у момент його бігу або стрибка, або атакує його таким чином, що суперник втрачає контроль над своїм тілом; це відноситься і до воротаря, якщо він виходить з площі власних воріт у момент контратаки суперника;
- e) кидає м'яч захиснику в голову при виконанні вільного кидка по воротах, але при цьому захисник не пересувається; аналогічно якщо він кидає м'яч воротарю в голову при виконанні 7-метрового кидка, і воротар не виконує руху.

Коментар:

Порушення у вигляді незначних фізичних поштовхів суперника можуть бути дуже небезпечними і мають серйозні наслідки, якщо в цей час суперник не чекає цього і знаходиться в незахищеному положенні. Це може привести до серйозних травм гравця, хоча контакт був незначним, тому рекомендується дискваліфікувати гравця-порушника.

Правило 8

8:6 У разі грубої неспортивної поведінки з боку гравця або офіційної особи команди на ігровому майданчику або за її межами (наприклад, дивися Методичні Рекомендації № 6), повинне бути покарання у вигляді дискваліфікації (16:6с).

Гравець, що припустився фізичне насильство в ігровий час, повинен бути виключений з гри (16:9-11). Фізичне насильство не в ігровий час приводить до дискваліфікації (16:6d, 16:14b). Офіційна особа команди, фізичне насильство, що допустило, підлягає дискваліфікації (16:6e).

Коментар:

Фізичне насильство, в даному випадку, визначається як могутня і умисна атака проти іншої особи (гравця, судді, секундометриста / секретаря, офіційної особи команди, делегата, глядача і т.д.). Іншими словами, це не просто мимовільна реакція або результат необережності або надмірного збудження. Плювок, направлений на інше обличчя, також як і удар, розглядається як фізичне насильство.

При порушенні Правил 8:2-7 призначається 7-метровий кидок для команди суперника (14:1), якщо порушення прямо або побічно пов'язано з подальшою зупинкою гри, внаслідок чого зірвана явна можливість узяття воріт для суперника.

В осоружному випадку порушення приводить до призначення вільного кидка для команди суперника (дивися 13: 1a-b, а також 13:2 і 13:3).

Правило 9

Узяття воріт

Гол зараховується, якщо м'яч повністю перетнув лінію воріт (дивися малюнок 4) за умови, що не було порушення правил з боку гравця, що кидав м'яч, іншого члена його команди або офіційної особи до кидка або під час кидка. Суддя на лінії воріт фіксує узяття воріт двома короткими свистками і жестом № 12.

Гол зараховується навіть, якщо гравець команди, що захищається, допускає порушення правил у момент польоту м'яча у ворота.

Гол не зараховується, якщо суддя або секундометрист переривають гру, коли м'яч ще не перетнув повністю лінію воріт.

Гол зараховується команді суперника, якщо гравець закидає м'яч у власні ворота, за винятком випадку, коли воротар виконує кидок воротаря (12:2, 2-ої абзац).

Коментар:

Гол зараховується, якщо м'яч не потрапляє у ворота унаслідок втручання кого-небудь, що не бере участь в ігор (глядач і т.п.), або чого-небудь, і судді упевнені що м'яч в осоружному випадку потрапив би у ворота.

9:2 Гол, який був зафіксований, не може бути відмінено, якщо суддя вже подав свисток на виконання початкового кидка. (Дивися, проте, Правило 2:9 Коментар).

Судді повинні чітко показати (без початкового кидка), що вони зарахували гол, якщо сигнал на закінчення тайму прозвучав зразу ж після узяття воріт і до моменту, коли початковий кидок може бути виконаний.

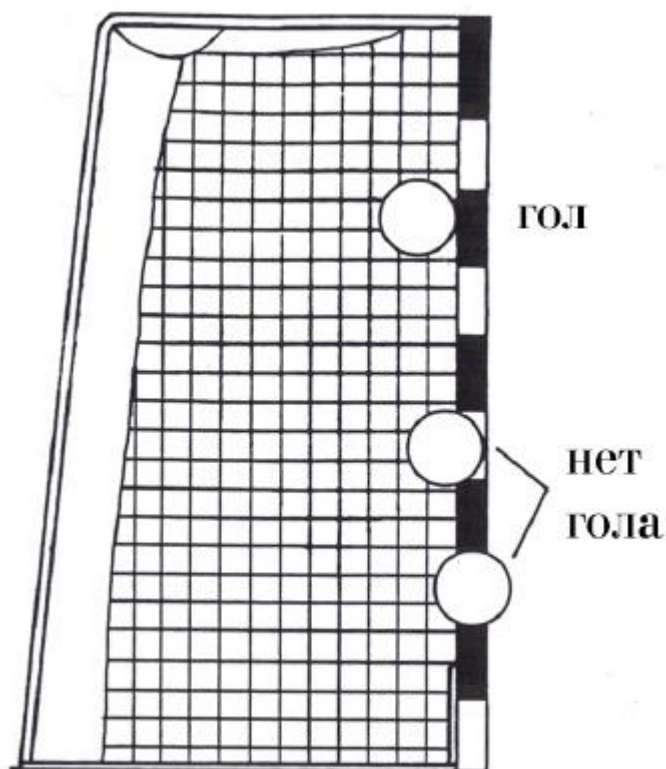
Коментар:

Як тільки судді зафіксували узяття воріт, зразу ж необхідно змінити рахунок на табло.

Правило 9

9:3 Команда, що має більшу кількість голів в порівнянні з суперником, вважається переможцем. Гра закінчується з нічийним рахунком, якщо обидві команди мають однакову кількість голів або взагалі не мають жодного гола (дивися 2:2).

Малюнок 4: Узяття воріт

Правило 10

Початковий кидок

10:1 На початку гри початковий кидок виконує команда, яка виграла жеребкування і вибрала м'яч. В цьому випадку суперник має право вибрати ворота. Відповідно, якщо команда, яка виграла жеребкування, вважає за краще вибрати ворота, то суперник виконує початковий кидок.

Перед початком другого тайму команди міняються воротами. Початковий кидок на початку другого тайму виконує команда, яка не виконувала початковий кидок на початку гри.

Кожного разу при призначенні додаткового часу проводиться жеребкування, і всі викладені вище рекомендації Правила 10:1 застосовні також і до гри в додатковий час.

10:2 Після узяття воріт гра продовжується початковим кидком, який виконує команда, у ворота якій був покинутий м'яч (див. проте, 9:2, 2-й абзац).

10:3 Початковий кидок виконується в будь-якому напрямі з центру ігрового майданчика (при допустимому відхиленні уздовж центральної лінії близько 1.5 метра). Він повинен бути виконаний по свистку протягом 3-х секунд (13:1a, 15:7, 3-й абзац). Гравець, виконуючий початковий кидок, повинен встановити хоча б одну ступню на центральну лінію, а другу ступню на лінію або за нею (15:6) і залишатися в такому положенні, поки м'яч не покине його руку (13:1a, 15:7, 3-й абзац) (дивися також Методичні рекомендації № 7).

Партнери гравця, що виконує початковий кидок, не мають права перетинати центральну лінію, поки не прозвучить свисток (15:6).

10:4 При виконанні початкового кидка на початку кожного тайму (включаючи всі тайми додаткового часу), всі гравці повинні знаходитися на своїй половині ігрового майданчика.

Проте, при виконанні початкового кидка після узяття воріт, гравці команди, що закинули м'яч, можуть знаходитися на обох половинах ігрового майданчика.

Проте, в обох випадках гравці команди суперника повинні розташовуватися не ближче 3х метрів від гравця, що виконує початковий кидок (15:4, 15:9, Методичні рекомендації № 5:2b).

Правило 11

Кидок через бічну лінію

11:1 Кидок через бічну лінію призначається в тому випадку, якщо м'яч повністю перетнув бічну лінію, або коли польовий гравець команди, що захищається, останнім торкнувся м'яча, після чого м'яч перетнув зовнішню лінію воріт його команди. Він також призначається, якщо м'яч торкнувся стелі або його конструкції над ігровим майданчиком.

11:2 Кидок через бічну лінію виконується без свистка суддів (дивися, проте, 15:5b) суперником команди, гравець якої останнім торкнувся м'яча до перетину ним лінії або торкання стелі або його конструкції.

11:3 Кидок через бічну лінію виконується з місця, де м'яч перетнув бічну лінію або, якщо м'яч перетнув зовнішню лінію воріт, то з місця перетину бічної лінії із зовнішньою лінією воріт з боку бічної лінії. Якщо ж м'яч торкнувся стелі або його конструкції, то кидок через бічну лінію виконується з найближчої

точки бічної лінії, яка розташована ближче до місця торкання м'яча стелі або його конструкції.

11:4 Гравець, виконуючий кидок, повинен встановити ступню ноги на бічній лінії (15:6) і займати таке положення, поки м'яч не покине його руку (15:7, 2-й і 3-й абзаци, 13:1a). Положення іншої стопи не регламентується.

11:5 При виконанні кидка через бічну лінію гравці команди суперника повинні знаходитися не ближче 3х метрів від гравця, що виконує кидок (15:4, 15:9, Методичні рекомендації № 5:2b).

Проте, їм завжди дозволяється розташовуватися безпосередньо у лінії площі їх власних воріт, навіть якщо відстань між ними і гравцем, що виконує кидок, складає менше 3 метрів.

Правило 12

Кидок воротаря

12:1 Кидок воротаря призначається, якщо:

(i) Гравець протилежної команди заступив в площу комір порушивши Правило 6:2a; (ii) Воротар узяв м'яч під контроль в площі власних воріт, або м'яч лежить на підлозі в площі воріт (6:4-5); (iii) Гравець протилежної команди торкнувся м'яча, який котиться або лежить на підлозі в площі воріт (6:5, 1-й абзац); (iv) М'яч перетнув зовнішню лінію воріт, і останнім його торкнувся воротар або гравець протилежної команди.

Це означає, що у всіх перерахованих випадках м'яч знаходиться зовні, ігри і що гра буде продовжена кидком воротаря (13:3), якщо навіть мали місце порушення після того, як був призначений кидок воротаря і до його виконання.

12:2 Кидок воротаря виконується воротарем без свистка судді (дивися, проте, 15:5b) з площі воріт через лінію площі воріт.

Кидок воротаря вважається виконаним, якщо м'яч, кинутий воротарем, повністю перетнув лінію площі воріт.

Гравцям іншої команди дозволяється знаходитися в безпосередній близькості у лінії площі воріт, але їм не дозволяється торкатися м'яча, поки він повністю не перетне лінію площі воріт (15:4, 15:9, Методичні рекомендації № 5:2b).

Правило 13

Вільний кидок

Рішення на виконання вільного кидка

13:1 У принципі, судді переривають гру і відновлюють її вільним кидком для команди суперника, коли:

a) команда, що володіє м'ячем, допускає порушення правил, яке приводить до втрати м'яча (дивися 4:2-3, 4:5-6, 5:6-10, 6:5, 6:7b, 7:2-4 7:7-8,7:10,7:11,8:8, 10:3, 11:4, 13:7, 14:4-7, 15:7, 1-й абзац і 15:8).

b) гравці команди, що захищається, допускають порушення правил, що призводить до того, що команда, що володіє м'ячем, втрачає його (дивися 4:2-3, 4:5-6, 5:5, 6:2b, 6:7b, 7:8, 8:8).

13:2 Судді повинні прагнути не переривати гру, утримуючись від передчасної її зупинки, призначенням вільного кидка.

Це означає, що відповідно до Правила 13:1a, судді не повинні призначати вільний кидок, якщо команда, що захищається, опанує м'ячем зразу ж після того, як нападаюча команда допускає порушення.

Аналогічно, відповідно до Правила 13:1b, судді не повинні втручатися, поки не стане ясно, що атакуюча команда втратить м'яч або буде не в змозі продовжити свою атаку у зв'язку з порушенням, допущеним командою, що захищається.

Якщо в результаті порушення правил має місце персональне покарання, то судді можуть ухвалити рішення на негайну зупинку гри, якщо команда суперника, що не припустилася порушення, не втрачає перевагу. В осоружному випадку, покарання повинне бути відстрочено до завершення даної події.

Правило 13:2 не застосовується у разі порушень Правил 4:2-3 або 4:5-6, коли гра повинна бути негайно зупинений, як правило, при втручанні секундометриста.

Правило 13

13:3 Якщо має місце порушення, за яке звичайно призначається вільний кидок, відповідно до Правила 13:1a-b, коли м'яч знаходився поза грою, то гра поновлюється кидком, який відповідає ситуації, при якій була зупинена гра.

13:4 Окрім ситуацій, висловлених в Правилі 13:1a-b, вільний кидок також використовується для відновлення гри в певних випадках, при яких гра була перервана (наприклад, коли м'яч в грі), навіть якщо не було ніякого порушення правил:

- a) якщо команда володіла м'ячем під час зупинки гри, то вона і продовжує їм володіти;
- b) якщо жодна з команд не володіла м'ячем, то команда, яка володіла м'ячем останньої, знов одержує право на володіння їм;

Правило переваги не застосовується відповідно до Правила 13:2 в ситуаціях, висловлених в Правилі 13:4.

13:5 Якщо призначається вільний кидок проти команди, яка володіла м'ячем до свистка судді, то гравець, який володів м'ячем у цей момент, повинен негайно відпустити м'яч або покласти його на підлогу на те саме місце, де знаходився гравець (16:3e).

Виконання вільного кидка

13:6 Вільний кидок звичайно виконується без свистка судді (дивися, проте, 15:5b) і, у принципі, з того місця, де було допущено порушення. Виключення з цього принципу можуть бути наступний:

В ситуаціях, висловлених в 13:4a-b, вільний кидок виконується після свистка, у принципі, з місця, де м'яч був у момент зупинки.

Правило 13

Якщо суддя або технічний делегат (ІГФ або континентальної / національної федерації) перериває гру у зв'язку з порушенням з боку гравця або офіційної особи команди, що захищається, і слідує усне попередження або персональне покарання, то вільний кидок виконується з місця, де м'яч знаходився під час зупинки гри, якщо це місце більш переважне, ніж то, де було допущено порушення.

По аналогії з ситуацією, описаною в попередньому абзаці, слід поступати і у разі, коли секундометрист зупиняє гру у зв'язку з порушеннями правила заміни відповідно до Правил 4:2-3 або 4:5-6.

Як вказано в Правилі 7:11, вільні кидки призначаються при пасивній грі з того місця, де м'яч знаходився у момент зупинки гри.

Незалежно від основних принципів і процедур, висловлених в попередніх абзацах, вільний кидок ніколи не може бути виконаний з площі власних воріт команди, що виконує кидок, або в межах зони, обмеженою лінією вільних кидків суперника. У будь-якому випадку, кидок повинен виконуватися з найближчого місця, зразу ж за лінією цих зон.

Коментар:

Якщо правильним місцем виконання вільного кидка є лінія вільних кидків команди, що захищається, то виконання кидка повинне проводитися точно з цього місця. Проте, чим далі це місце знаходиться від лінії вільних кидків команди, що захищається, тим допускається більше відхилення виконання вільного кидка від точного місця. Цей допуск поступово збільшується до 3-х метрів, що застосовується у разі виконання вільного кидка з місця, що знаходиться у площі власних воріт команди, що виконує кидок.

Це відхилення не допускається у разі порушення Правила 13:5, коли має місце порушення, за яке слідує покарання відповідно до Методичних рекомендацій № 5:3а. В таких випадках кидок завжди повинен виконуватися з місця, де відбулося порушення.

Правило 13

13:7 Гравці команди, що отримала право на виконання вільного кидка, не повинні торкатися або перетинати лінію вільних кидків суперника, поки не буде виконаний вільний кидок. Дивися також обмеження відповідно до Правила 2:5.

Якщо гравці команди, що отримала право на виконання вільного кидка, знаходяться між лінією вільних кидків і лінією площі воріт, то судді повинні виправити порушення в розташуванні гравців до виконання вільного кидка, якщо це робить вплив на гру (15:3, 15:6). Вільний кидок в цьому випадку виконується після свистка (15:3b). Подібна процедура (Правило 15:7, 2-й абзац) дотримується, якщо гравці команди, що виконує кидок, заходять в заборонену зону у момент виконання вільного кидка (поки м'яч не покине руку гравця, що виконує кидок) і, якщо не було свистка судді на виконання вільного кидка.

Якщо вільний кидок виконується по свистку, і гравець атакуючої команди торкнувся або перетнув лінію вільних кидків до того, як м'яч покинув руку гравця, що виконує вільний кидок, то призначається вільний кидок для команди захисту (15:7, 3-й абзац; 13:1a).

13:8 При виконанні вільного кидка гравці команди суперника повинні знаходитися не ближче за 3-і метри від гравця, що виконує кидок. Проте, їм дозволяється розташовуватися в безпосередній близькості від лінії площі власних воріт, якщо вільний кидок виконується з лінії вільних кидків. Втручання в процес виконання вільного кидка, підлягає покаранню відповідно до Правила 15:9 і Методичними рекомендаціями 5:2b.

Правило 14

7-метровий кидок

Рішення на виконання 7-метрового кидка

14:1 7-метровий кидок призначається, якщо:

- a) зірвана явна можливість узяття воріт в будь-якому місці ігрового майданчика гравцем або офіційною особою команди суперника;

- b) має місце невинувачений свисток при явно голевій атаці;
- c) зірвана явна можливість узяття воріт в результаті втручання кого-небудь, що не бере участь в грі, наприклад, глядачем що вибіг на ігровий майданчик, або гравці зупинилися через свисток (за винятком 9:1, Коментар). *Аналогічно це* правило також передбачає випадки "форс мажору", наприклад несподіване відключення освітлення у момент голевої атаки.

Дивися Методичні рекомендації № 8, випадки голевої атаки, що описують .

14:2 Якщо атакуючий гравець зберігає повний контроль над м'ячем і своїм тілом, не дивлячись на порушення відповідно до Правила 14:1a, то немає необхідності призначати 7-метровий кидок, навіть якщо після цього гравець не зміг використовувати явну можливість узяття воріт.

Навіть якщо має місце потенційна ситуація для призначення 7-метрового кидка, судді повинні утриматися від втручання до тих пір, поки вони чітко не визначать, що рішення на 7-метровий кидок дійсно є обгрунтованим і необхідним. Якщо гравець нападаючої команди має нагоду закинути м'яч у ворота, не дивлячись на заборонені дії захисників, то абсолютно очевидно, що немає необхідності в призначенні 7-метрового кидка. І навпаки, якщо стає очевидним, що гравець дійсно втратив контроль над м'ячем або своїм тілом у зв'язку з порушенням, і явна можливість узяття воріт більш не існує, тоді призначається 7-метровий кидок.

Правило 14

14:3 При призначенні 7-метрового кидка судді можуть надати тайм-аут, але тільки у випадках, коли має місце явне затягування часу гри, наприклад, при заміні воротаря або гравця, що виконує кидок, при цьому рішення на тайм-аут знаходиться відповідно до принципів і критерію, висловленого в Методичних рекомендаціях № 2.

Виконання 7-метрового кидка

14:4 7-метровий кидок виконується як кидок по воротях протягом 3х секунд після свистка судді (15:7, 3-й абзац; 13:1a).

14:5 Гравець, виконуючий 7-метровий кидок, повинен зайняти положення за 7-метровою лінією, але не далі за 1 метр від неї (15:1, 15:6). Після свистка судді гравець, виконуючий кидок, не повинен торкатися або перетинати 7-метрову лінію, поки м'яч не покине його руку (15:7, 3-й абзац; 13:1a).

14:6 Гравець, виконуючий 7-метровий кидок, або його партнери не мають права знову грати м'ячем після виконання 7-метрового кидка, поки м'яч не торкнеться суперника або комір (15:7, 3-й абзац; 13:1a).

14:7 При виконанні 7-метрового кидка партнери гравця, що виконує кидок, повинні знаходитися за лінією вільних кидків і залишатися в такому положенні, поки м'яч не покине його руку (15:3, 15:6). У разі порушення даної вимоги призначається вільний кидок проти команди, що виконує 7-метровий кидок (15:7, 3-й абзац; 13:1a).

14:8 При виконанні 7-метрового кидка гравці команди суперника повинні залишатися за лінією вільних кидків і на відстані не менше 3-х метрів від лінії 7-метрового кидка, поки м'яч не покине руку гравця, що виконує кидок. У разі порушення цієї вимоги 7-метровий кидок повторюється, якщо м'яч не був покинутий у ворота, але персональні покарання за подібні порушення не застосовуються.

Правило 14

14:9 7-метровий кидок повторюється, якщо до того як м'яч покине руку гравця, що виконує кидок, воротар перетнув лінію обмеження, тобто 4-метрову лінію, і м'яч не

був покинутий у ворота (1:7, 5:11). Проте, персональні покарання за подібні порушення не застосовуються.

14:10 Зміна воротарів не допускається, як тільки гравець, виконуючий 7-метровий кидок, готовий до його виконання і займає необхідне положення з м'ячем в руці. Будь-яка спроба провести заміну воротаря в даній ситуації підлягає покаранню за неспортивну поведінку (8:4, 16:1c і 16:3c).

Правило 15

Загальні рекомендації по виконанню кидків

(Початковий кидок, Кидок через бічну лінію, Кидок воротаря, Вільний кидок і 7-метровий кидок)

Гравець, виконуючий кидок

15:1 Перед виконанням кидка гравець, виконуючий кидок, повинен зайняти відповідне для даного кидка положення. М'яч повинен знаходитися в руці гравця, що виконує кидок (15:6).

У момент виконання кидка, за винятком кидка воротаря, гравець, виконуючий кидок, повинен тримати стопу (її частина) однієї ноги на підлозі, поки м'яч не покине його руку. Інша стопа може і не знаходитися на підлозі, і гравець може багато разів торкатися нею підлоги. (Дивися також Правило 7:6). Гравець, виконуючий кидок, повинен займати відповідне положення, поки кидок не буде виконаний. (15:7, 2-й і 3-й абзаци).

15:2 Кидок вважається виконаним, як тільки м'яч покине руку гравця, що виконує кидок (дивися, проте, 12:2).

Гравець, кидок, що виконав, не має права знов торкатися м'яча, поки м'яч не торкнеться іншого гравця або комір. (15:7, 15:8). Дивися також обмеження відповідно до 14:6.

Гол повинен бути зарахований безпосередньо після будь-якого кидка, за винятком "свого гола", який не може бути зарахований після кидка воротаря (тобто, коли м'яч покинутий в свої власні ворота).

Партнери гравця, що виконує кидок

15:3 Партнери повинні займати положення відповідно до вимог для даного кидка (15:6).

Гравці повинні займати необхідне положення, поки м'яч не покине руку гравця, що виконує кидок, за винятком випадку, описаного в 10:3, 2-й абзац. Партнери також не мають права торкатися м'яча або захоплювати його при виконанні кидка (15:7, 2-й і 3-й абзаци).

Правило 15

Гравці захисту

15:4 Гравці захисту повинні займати положення відповідно до вимог для даного кидка і залишатися в такому положенні, поки м'яч не покине руку гравця, що виконує кидок (15:9).

Неправильне розташування деяких гравців захисту при виконанні таких кидків, як початковий кидок, кидок через бічну лінію або вільний кидок не повинне бути виправлений суддями, якщо атакуючі гравці не втрачають перевагу при негайному виконанні кидка. Якщо ж має місце втрата переваги, то неправильне розташування гравців повинне бути виправлено.

Свисток на відновлення гри

15:5 Судді повинні подавати свисток на відновлення гри:

а) завжди при початковому кидку (10:3) або 7-метровому кидку (14:4);

б) при виконанні кидка через бічну лінію, кидок воротаря або вільний кидок, якщо:

- гра поновлюється після тайм-ауту;
- гра поновлюється вільним кидком відповідно до Правила 13:4;
- має місце затягування виконання кидка;
- має місце коректування розташування гравців;
- має місце усне зауваження або попередження.

Судді також можуть подавати свисток на відновлення гри залежно від ситуації, що створилася.

У принципі, судді не повинні подавати свисток на відновлення гри, поки гравці не займуть необхідне розташування згідно 15:1, 15:3 і 15:4. (Дивися, проте, 13:7, 2-й абзац і 15:4, 2-й абзац). Якщо ж судді подали свисток на відновлення гри, не дивлячись на неправильну розстановку гравців, то ці гравці мають повне право брати участь в грі.

Після свистка гравець зобов'язаний виконати кидок протягом 3 секунд.

Правило 15

Санкції

15:6 Якщо до виконання кидка мають місце порушення з боку гравця, що виконує кидок, або його партнерів, наприклад, порушення в розстановці гравців, або партнери торкаються м'яча, то необхідно усунути дані порушення. (Дивися, проте, 13:7, 2-й абзац).

15:7 Наслідки за порушення у момент виконання кидка гравцем, що виконує кидок, або його партнерами (15:1-3) залежать, перш за все, від того, чи передували вони свистку на відновлення гри.

У принципі, будь-які порушення, які мали місце до свистка на відновлення гри, усуваються за допомогою коректування, після чого кидок виконується по свистку. Проте, в цьому випадку необхідно пам'ятати про перевагу по аналогії з Правилем 13:2. Якщо команда, виконуючи кидок негайно, втрачає перевагу за рахунок порушень під час кидка, то кидок вважається виконаним, і гра продовжується.

Як правило, будь-які порушення при виконанні кидка після свистка на відновлення гри повинні бути покарані. Наприклад, гравець виконав кидок в стрибку, утримує м'яч більше 3 секунд або порушує необхідне положення, поки м'яч не покинув його руку. Також, якщо партнери після свистка судді, але до моменту відділення м'яча від руки гравця, що виконує кидок, порушують необхідну розстановку (Зауваження 10:3, 2-й абзац). В цьому випадку даний кидок втрачає силу, і призначається вільний кидок для команди суперника (13:1a) з місця, де мало місце порушення (дивися, проте, Правило 2:6). Правило переваги, згідно Правилу 13:2, також діє і в цьому випадку, тобто, якщо команда, що виконує кидок, втрачає м'яч до втручання суддів, то гра продовжується без втручання суддів.

Правило 15

15:8 У принципі, будь-яке порушення, пов'язане безпосередньо з виконанням кидка, підлягає покаранню. Це відноситься до порушення 15:2, 2-й абзац, тобто гравець, виконуючий кидок, знову торкається м'яча, який ще не торкнувся іншого гравця або комір. Це може бути ведення, або повторне оволодіння м'ячем, після того, як він був

підкинутий в повітря або опущений на підлогу. За все ці порушення призначається вільний кидок (13:1a) для суперника. Але як і у разі 15:7, 3-й абзац, враховується правило переваги.

15:9 Гравці захисту, які заважають супернику виконати кидок, наприклад, не займають правильну позицію, або умисно займають неправильну позицію, повинні бути покарані, за винятком випадків, описаних в Правилах 14:8, 14:9, 15:4, 2-й абзац і 15:5, 3-й абзац. Це торкається випадків, як до виконання кидка, так і при його виконанні (але до моменту, коли м'яч ще не покинув руку гравця, що виконує кидок). Це торкається також випадків, коли гра поновлюється по свистку або без нього. Дивися Методичні рекомендації № 5:2b спільно з Правилами 16:1c і 16:3c. Кидок, не виконаний унаслідок втручання захисту, у принципі, необхідно буде повторити.

Правило 16

Покарання Попередження

16:1 Попередження *може* бути винесено, за:

а) порушення проти суперника (5:5 і 8:2), які не підпадають під категорію прогресивного покарання в Правилі 8:3;

Попередження *повинне* бути винесено, за:

б) такі порушення, які повинні каратися прогресивно (8:3);

с) неспортивна поведінка гравця або офіційної особи команди (8:4; Методичні рекомендації № 5:1-2).

Коментар:

Гравець не може отримати більше одного попередження, а команда не може отримати більш 3-х попереджень; після цього покарання повинне бути, принаймні, 2-хвилинним видаленням;

Гравець, який вже мав видалення на 2 хвилини, не може потім отримати попередження.

Офіційні особи однієї команди можуть отримати разом не більше одного попередження.

16:2 Суддя виносить попередження винен гравцю або офіційній особі, а також інформує про це секретаря / секундометриста за допомогою піднятої жовтої картки. (Жест № 13).

Правило 16

Видалення

16:3 Видалення (2 хвилини) *повинне* бути:

а) за порушення правила заміни, коли додатковий гравець виходить на ігровий майданчик, або гравець втручається в гру, знаходячись в зоні запасних (4:5-6);

б) за повторні порушення, які підлягають прогресивному покаранню (дивися 8:3, 16:1, Коментар);

с) за повторну неспортивну поведінку гравця на ігровому майданчику або за її межами (дивися 8:4, 16:1, Коментар);

д) за неспортивну поведінку однієї з офіційних осіб команди, після того, як хто-небудь з них вже був попереджений відповідно до 8:4 і 16:1c; дивися Правило 16:1, Коментар;

- e) за неспортивну поведінку, при якій необхідно зразу ж видалити на 2 хвилини (8:4, Методичні рекомендації № 5:3); дивися також Правило 16:3, *Коментар*;
- f) при дискваліфікації гравця або офіційної особи команди (16:8, 2-й абзац; дивися, проте, 16:4b);
- g) за неспортивну поведінку гравця, який допускає неспортивну поведінку після видалення його на 2 хвилини, але до відновлення гри (16:12a).

Коментар:

Як вказано в b), з), і d), рішення на видалення звичайно виноситься у випадках повторних порушень або неспортивної поведінки. Проте, судді мають право при певних ситуаціях зразу ж видаляти на 2 хвилини, навіть якщо гравець ще не мав попередження, а команда не отримала все три свої попередження.

Подібним же чином і офіційну особу команди можна зразу ж видалити на 2 хвилини, хоча ніхто з офіційних осіб команди ще не мав попередження. Проте, на всіх офіційних осіб команди допускається тільки одне 2-хвилинне видалення.

Якщо офіційна особа команди видалена на 2 хвилини відповідно до 16:3d, то йому дозволено залишатися в зоні запасних і продовжувати виконувати свої обов'язки, але команда скорочується на одного гравця на ігровому майданчику протягом 2 хвилин.

Правило 16

16:4 При тайм-ауті суддя повинен чітко показати видалення винен гравцю і проінформувати секретаря / секундометриста за допомогою відповідного жесту, тобто за допомогою піднятої руки з двома випрямленими пальцями (жест № 14).

16:5 Час видалення завжди рівно 2 хвилинам ігрового часу; третє видалення одного і того ж гравця завжди супроводиться його дискваліфікацією (16:6f).

Видалений гравець не має права брати участь в грі протягом часу його видалення, а команді не дозволяється випустити його на ігровий майданчик на заміну.

Час видалення починає відлічуватися по свистку судді на відновлення гри.

2-хвилинне видалення переноситься на другий тайм гри, якщо воно повністю не закінчилося до кінця першого тайму. Це правило діє як в основний час, так і при додатковому часі. Якщо час 2-хвилинного видалення гравця не закінчилося після закінчення додаткового часу, то він і надалі не має права брати участь, наприклад, при виконанні 7-метрових кидків згідно з 2:2, *Коментар*.

Дискваліфікація

16:6 Дискваліфікація повинна бути:

- a) за неспортивну поведінку однієї з офіційних осіб команди, після того, як вони вже мали попередження і 2-хвилинне видалення відповідно до 8:4, 16:1c і 16:3d;
- b) за порушення, які піддають небезпеки здоров'ю гравця;
- c) за грубу неспортивну поведінку гравця або офіційної особи команди на ігровому майданчику або за її межами (8:6 Методичні рекомендації № 6), і в особливих випадках за значну або повторюється неспортивну поведінку під час додаткової процедури, наприклад, при виконанні 7-метрового кидка (2:2, *Коментар* і 16:13);
- d) за фізичне насильство з боку гравця до гри або під час додаткової процедури (2:2, *Коментар*, 8:7, 16:14d);
- e) за фізичне насильство з боку офіційної особи (8:7);
- f) при третьому видаленні одного і того ж гравця (16:5).

Правило 16

16:7 При тайм-ауті суддя повинен чітко зафіксувати дискваліфікацію винен гравцю або офіційній особі і проінформувати секретаря / секундометриста за допомогою піднятої червоної картки (жест № 13).

16:8 Дискваліфікація гравця або офіційної особи команди завжди діє до кінця ігрового часу. Гравець або офіційна особа повинен негайно покинути ігровий майданчик і зону запасних. Після цього ні гравець, ні офіційна особа не повинен мати ніяких контактів з командою.

Дискваліфікація гравця або офіційної особи команди на ігровому майданчику або за її межами в ігровий час завжди супроводиться 2-хвилинним видаленням команди. Це означає, що чисельний склад команди на ігровому майданчику скорочується на одного гравця (16:3f). Проте, якщо гравець був дискваліфікований відповідно до Правила 16:12b-d, то скорочений склад гравців на ігровому майданчику буде протягом 4 хвилин.

При дискваліфікації скорочується число гравців або офіційних осіб команди (за винятком ситуації, висловленої в 16:14b). Проте, команді дозволяється знову збільшити число гравців на ігровому майданчику по закінченню 2-хвилинного видалення.

У принципі, дискваліфікація діє тільки до кінця гри, в якій вона мала місце. Вона розглядається як рішення, прийняте суддями на основі їх бачення фактів. Як правило, дискваліфікація не має наслідків для подальших ігор, за винятком випадків дискваліфікації за фізичне насильство (16:6d-e), або при грубій неспортивній поведінці гравця або офіційної особи команди (16:6c), це порушення, які розглядаються в пунктах a), d) або g) в Методичних рекомендаціях № 6. При такій дискваліфікації повинен бути запис в протоколі матчу (17:10).

Правило 16

Виключення

16:9 Виключення *повинне бути*:

Коли гравець допускає фізичне насильство (визначення дано в 8:7) протягом ігрового часу (дивися 16:13, 1-ый абзац, і 2:6) на ігровому майданчику або за її межами.

16:10 При тайм-ауті суддя повинен чітко вказати виключення винен гравцю і проінформувати секретаря / секундометриста за допомогою встановленого жесту, тобто за допомогою піднятих над головою схрещених рук (жест № 15).

16:11 Виключення завжди діє до закінчення ігрового часу, і команда повинна продовжувати гру на одного гравця менше на ігровому майданчику. Якщо гравець, що отримав виключення, вже відбуває 2-хвилинне видалення (або тільки що був видалений), або має місце видалення відповідно до Правила 16:12, той час такого видалення включається під час виключення. Це означає, що тільки ігровий час, що залишився, включається під час виключення.

Виключений гравець не може бути замінений і зобов'язаний негайно покинути як ігровий майданчик, так і зону запасних. Після цього йому забороняється будь-яка форма контакту з командою.

При виключенні судді повинні зробити запис в протоколі матчу для відповідних керівників (17:10).

Більше одного порушення в одній і тій же ситуації

16:12 Якщо гравець або офіційна особа команди винен в більш ніж одному порушенні одночасно або послідовно до відновлення гри, і за ці порушення повинні бути

покарання різного ступеня, то, у принципі, використовується тільки одне, найстрогіше з них. Це діє завжди, якщо одним з порушень є фізичне насильство.

Проте, існують наступні виключення, коли склад команди на ігровому майданчику повинен бути скорочений протягом 4-х хвилин:

- а) якщо гравець, якому вже було винесене 2-х хвилинне видалення, допускає неспортивну поведінку до відновлення гри, то йому виноситься додаткове 2-х хвилинне видалення (16:3g). "Якщо це додаткове видалення є третім, то цей гравець підлягає дискваліфікації";

Правило 16

- б) якщо гравець, який тільки що був дискваліфікований (пряма дискваліфікація або у зв'язку з третім видаленням), допускає неспортивну поведінку до відновлення гри, то команда карається додатково, і склад команди на майданчику повинен бути скорочений протягом 4-х хвилин (16:8, 2-й абзац);
- с) якщо гравець, якому вже було винесене 2-х хвилинне видалення, допускає грубу неспортивну поведінку до відновлення гри, то гравець окрім цього дискваліфікується (16:6с); всі ці покарання разом призводять до того, що склад команди на майданчику повинен бути скорочений протягом 4-х хвилин (16:8, 2-й абзац);
- д) якщо гравець, який тільки що була дискваліфікований (пряма дискваліфікація або у зв'язку з третім видаленням), допускає грубу неспортивну поведінку до відновлення гри, то команда карається додатково, і склад команди на майданчику повинен бути скорочений протягом 4-х хвилин (16:8, 2-й абзац).

16:13 Ситуації, описані в Правилах 16:1, 16:3 і 16:9, в основному включають порушення в період ігрового часу. Згідно правилам, "ігровий час" включає і додатковий час, тайм-аути, всі перерви між таймами і зупинки часу, а у разі 16:6 і час всіх додаткових процедур (таких як 7-метрові кидки).

Під час таких додаткових процедур судді повинні розуміти, що покарання на якийсь час є безглуздими, і будь-які випадки грубої або повторюється неспортивної поведінки підлягають дискваліфікації і втраті прав на подальшу участь в процедурі

(2:2, Коментар).

Правило 16

Порушення не в ігровий час

16:14 Неспортивна поведінка, груба неспортивна поведінка або фізичне насильство над гравцем або офіційною особою команди в приміщеннях, де проходять ігри, але не в ігровий час, караються таким чином:

Перед грою:

- а) попередження при неспортивній поведінці (16:1с);
- б) дискваліфікація винен гравця або офіційної особи у разі неспортивної поведінки, що повторюється, або грубої неспортивної поведінки, або фізичного насильства, проте команді в цьому випадку дозволено почати гру у складі 14 гравців і 4-х офіційних осіб; Правило 16:8, 2-й абзац описує порушення тільки в ігровий час; відповідно дискваліфікація не супроводиться 2-хвилинним видаленням.

Такі покарання за порушення до гри можуть бути і під час гри, але подальша участь в грі винен з моменту порушення є неможливою.

Після гри:

с) письмовий рапорт.

Правило 17

Судді

17:1 На кожен гру призначають двох суддів з рівними правами. Їм надають допомогу секундометрист і секретар.

17:2 Судді здійснюють контроль поведінки гравців і офіційних осіб з моменту їх прибуття на місце змагання і до їх убування.

17:3 Перед початком матчу судді відповідають за контроль стану ігрового майданчика, воріт і м'ячів; вони вирішують, який м'яч використовуватиметься

Судді також встановлюють відповідність форми обох команд. Вони перевіряють протокол матчу і екіпіровку гравців. Вони також перевіряють кількість гравців і офіційних осіб в зоні запасних відповідно до прийнятих обмежень, а також присутність і ідентифікацію «офіційного представника команди» кожної команди. Всі порушення повинні бути усунені (4:1-2 і 4:7-9).

17:4 Жеребкування (10:1) проводить один з суддів у присутності іншого судді і "офіційного представника" кожної команди або офіційної особи або гравця, які представляють "офіційного представника" кожної команди.

Правило 17

17:5 У принципі, вся гра повинна проводитися одними і тими ж суддями.

Вони зобов'язані стежити за дотриманням правил гри і карати за їх порушення (дивися, проте, 13:2 і 14:2).

Якщо один з суддів не зможе закінчити гру, другий суддя продовжує гру один. (Для змагань ІГФ і континентальних змагань подібна ситуація розв'язується в рамках відповідного регламенту).

17:6 Якщо рішення суддів за порушення однієї з команд співпадає, але має місце відмінність в строгості самого покарання, то завжди приймається більш строге покарання

17:7 Якщо судді фіксують порушення правил, або якщо м'яч покинув ігровий майданчик, і обидва судді мають різні думки щодо того, якій команді повинен бути відданий м'яч, то ухвалюється сумісне рішення, досягнуте шляхом консультації один з одним. Якщо їм не вдається досягти угоди, то ухвалюється рішення судді в полі.

Тайм-аут в цьому випадку є обов'язковим. Після консультації один з одним судді використовують чіткий жест, і гра поновлюється по свистку (2:8d, 15:5).

17:8 Обидва судді несуть відповідальність за рахунок голів.

Крім того, вони фіксують попередження, видалення, дискваліфікацію і виключення.

17:9 Обидва судді відповідають за контроль ігрового часу.

При виникненні розбіжностей в правильності відліку часу судді ухвалюють сумісне рішення (дивися також 2:3).

Правило 17

17:10 Судді несуть відповідальність за правильне заповнення протоколу матчу після гри.

Виключення (16:11) і дискваліфікація відповідно до Правила 16:8, 4-ий абзац, повинні бути зафіксовані в протоколі матчу.

17:11 Рішення, прийняті судьями на основі їх бачення фактів або на основі їх оцінки подій, вважаються остаточними.

Протести можуть бути подані тільки проти рішень, які суперечать правилам.

Під час гри тільки відповідний «офіційний представник команди» має право звертатися до суддів.

17:12 Судді мають право тимчасово переривати або припиняти гру.

Необхідно використовувати всі можливості продовжити гру, перш ніж ухвалити рішення на її припинення.

17:13 Чорний колір форми суддів є основним.

Правило 18

Секундометрист, секретар, оператор табло і диктор

18:1 У принципі, секундометрист несе основну відповідальність за ігровий час, тайм-ауту і час видалення видалених гравців.

Секретар несе основну відповідальність за списки команд, протокол матчу, за вихід гравців, які прибутки після початку гри, і за вихід гравців, які не мають права брати участь.

Інші задачі, такі як контроль кількості гравців і офіційних осіб команди в зоні запасних, а також вихід і відхід замінюваних гравців, виконуються спільно.

В основному, тільки секундометрист (і, якщо призначений, Технічний Делегат від відповідної Федерації), має право переривати гру, якщо в цьому є необхідність.

Дивися також Методичні рекомендації № 9 за процедурами втручання секундометриста / секретаря при виконанні деяких своїх обов'язків, викладених вище.

18:2 У разі відсутності демонстраційного табло з часом, секундометрист повинен інформувати «офіційного представника» кожної команди про зіграний час або про те, скільки часу залишилося грати, особливо під час тайм-аутів.

У разі відсутності демонстраційного табло з автоматичним сигналом секундометрист подає сигнал на закінчення тайму і на закінчення гри (дивися 2:3).

Якщо на демонстраційному табло немає лічильників часу видалення (принаймні три на команду на іграх ПФ), секундометрист повинен буде використовувати на столі картки видалення, на яких вказано час закінчення кожного видалення разом з номером видаленого гравця.

18:3 Оператор табло відповідає за своєчасне відображення інформації на демонстраційному табло перед початком матчу і під час його проведення.

18:4 Диктор несе відповідальність за своєчасне інформування глядачів про команди, змінах в рахунку гри, про видалення гравців, а також про остаточний результат матчу.